

L. M. Montgomery

Avonlea-i krónikák

KÖNYVMOLYKÉPZŐ KIADÓ

Lucy Maud Montgomery

Avonlea-i krónikák

Könyvmolyképző Kiadó
Szeged, 2008

*A meg nem énekelt szépség
eltakarta az élet közönségességét*

Whittier

1. LUDOVIC SÜRGETÉSE

Anne Shirley egy szombat este összekucorodott Theodora Dix nappalijának ablakülésén, és ábrándosan a távolba révedt. A gondolatai egy szépséges, csillagfényes álomvilágban jártak, amely a naplemente hegyei mögött terült el. Anne a vakációból két hetet töltött csak a Visszhang Kunyhóban, ahol Mr. és Mrs. Stephen Irving nyaraltak, és gyakran átszaladt az öreg Dix-tanyára, hogy elcsevegjen Theodorával. Ezen a bizonyos estén már letudták a beszélgetést, és Anne átadta magát a légvárépítés gyönyörűségének. Sötétvörös hajfonatokkal koronázott, formás fejét az ablakkeretnek támasztotta, és szürke szeme az árnyas tavak holdfényes csillogására emlékeztetett.

Ekkor pillantotta meg az ösvényen közeledő Ludovic Speedet. Még messze járt a háztól, mert a Dix-tanyához vezető út hosszú volt, de Ludovicra – ha feltűnt – könnyen rá lehetett ismerni. Middle Graftonban senkinek sem volt hozzá foghatóan magas, kicsit hajlott hátú, nyugodt járású alakja. Minden mozdulata kifejezte Ludovic egyéniségét.

Anne magához tért az ábrándozásból, és átfutott a fején, hogy talán tapintatos lenne távoznia. Ludovic ugyanis Theodorának udvarolt. Graftonban mindenki tudott róla, vagy ha akadt is olyan, aki nem, ez nem azért volt így, mert nem volt ideje rájönni. Ludovic immár tizenöt éve jött végig ezen az ösvényen, ugyanezen a megfontolt, cseppet sem kapkodó módon, hogy felkeresse Theodorát.

Amikor a karcsú, lányos külsejű és romantikus Anne felállt, hogy távozzon, a dundi, középkorú és gyakorlatias Theodora huncutul csillogó szemmel jegyezte meg:

– Minek sietsz, gyermekem? Űlj csak le, és várd ki a látogatásod végét. Bizonyára megpillantottad Ludovicot, ahogy a ház felé közeledik, és úgy vélted, te már felesleges vagy, pedig nem így van. Ludovic kifejezetten szereti, ha van még itt valaki, és én is. Élénkíti a beszélgetést. Ha ugyanis valaki már tizenöt éve jár ide hetente kétszer, lassan kifogy a témákból.

Ludovicot illetően Theodora sosem játszotta meg a szégyenlőst. Mindig nyíltan emlegette a férfit és hosszúra nyúlt udvarlását, ami láthatóan mulattatta.

Anne visszaült a helyére, és együtt figyelték, ahogy Ludovic végigjön az ösvényen, és séta közben nyugodtan járhatja körbe a tekintetét a buja lóheremezőkön, és a ködös völgyben kígyózó folyó kék kanyarulatain.

Anne Theodora jóindulatú, finom vonású arcára pillantott, és megpróbálta elképzelni, mit érezne a helyében, ahogy az ablaknál ülve korosodó szerelmesét várja, akinek szemmel láthatóan sok időbe telik elhatározásra jutnia. De ezzel a lehetetlen feladattal még Anne páratlan képzelőereje sem tudott megbirkózni.

– Egyébként, ha valóban vágnék rá, biztos megtalálnám a módját, hogy siettessem! – gondolta türelmetlenül. – Még hogy Ludovic Speed!¹ Név még sosem illett kevésbé a viselőjéhez! Ha egy ilyen ember ezt a nevet viseli, az csalás és kelepce!

Ludovic odaért a házhoz, de addig merengett az ajtó előtt, és bámulta a cseresznyeskert kusza zöld ligetét, míg Theodora odament, és még mielőtt bekopogott volna, ajtót nyitott neki. Amikor bevezette a nappaliba, mulatságos fintort vágott a válla fölött Anne-re.

---

¹ speed = gyorsaság – *a ford.*

Ludovic kedvesen a lányra mosolygott. Kedvelte Anne-t, aki az ismeretségi körében az egyetlen fiatal teremtes volt, hiszen általában került az ifjú lányokat, akik zavarba hozták, és akik mellett szánalmasnak érezte magát. Egyedül Anne nem tett rá ilyen benyomást. Anne ügyesen megtalálta a hangot bárkivel, és bár nem ismerték régóta, Ludovic és Theodora is úgy érezte: ezer éve barátok.

Ludovic magas és kissé esetlen volt, de határozott nyugalma olyan méltóságteljessé tette, ami egyébként nem volt rá jellemző. Lefelé konyuló, selymes, barna bajusza volt, és az ajka alatt göndör kis császárszakálla, amit Graftonban – ahol a férfiak simára borotválták az arcukat, vagy körszakállat növesztettek - különcségnak tartottak. Álmodozó, szívélyes pillantású kék szeméből leheletnyi mélabú sütött.

Leült Theodora édesapjának nagy, kihasasodó karosszékebe. Ludovic mindig ebben a fotelben ült, és Anne szerint kezdett is lassan a fotelhez idomulni.

A társalgás nemsokára élénkebb mederben folyt. Ludovic élvezetes beszélgetőpartner volt, ha valakinek sikerült szóra bírnia. Tájékozott és művelt ember volt. Gyakran meglepte Anne-t az emberekről és a világ dolgairól alkotott pontos megfigyeléseivel, noha e kettő terén Graftonban nemigen szerezhette nagy jártasságot. Vallási témákról is szeretett Theodorával vitatkozni, akit nem nagyon érdekelt a politika vagy a történelem, de mohón vágyott a tantételekre, és e tekintetben mindent elolvasott, amihez csak hozzáfért. Amint a csevegés Ludovic és Theodora között a Christian Science-ről barátságos civakodásba torkollott, Anne megérezte, hogy már nincs hasznukra, és nem fogják hiányolni.

– Elérkezett a jó éjt-idő – mondta, és csendesesen távozott.

De amint látótávolságon kívül került, kénytelen volt szabadjára engedni kikíváncozó kacagását. Egy fehér és sárga

százszorszépek csillagszőnyegével beterített zöld mezőn állt meg, amin virágillattól súlyos, könnyű szél fúj. Anne a sarkon egy fehértörzsű nyírfának dőlt, és szívből kacagott. Ludovic és Theodora mindig erre készítette. Szenvedélyes fiatalságában mérhetetlenül mulatságosnak találta a kapcsolatukat. Kedvelte Ludovicot, de a férfi fel is dühítette.

– Kedves, nagy, bosszantó mamlasz! – fakadt ki hangosan. – Nála szeretetre méltóbb ostobát még nem hordott a hátán a Föld! Olyan, mint az alligátor egy régi versikében, aki nem ment, és nem maradt nyugton sem, csak le-fel bukdácsolt a vízen.

Két nap múlva, amikor Anne este átment a Dix-tanyára, a beszélgetés Ludovicra terelődött. Theodora, akinél kevés szorgosabb asszony akadt, ráadásul még eszeveszetten rajongott a finom kézimunkáért, sima, kövérkés ujjáival éppen egy igen nehéz Battenburg-csipke asztalközeget horgolt. Anne hátradőlt a kis hintaszékben, karcsú ujjait összefonta az ölében, és Theodorát nézte. Most döbbsent csak rá, hogy Theodora feszes, fehér bőrével, tagbaszakadt, mégis finom vonalú alakjával és hatalmas, félénk tekintetű barna szemével milyen szép a maga fenséges, junói módján. Amikor nem mosolygott, kimondottan lenyűgöző látványt nyújtott. Anne-nek átfutott a fején, hogy Ludovic talán félős tisztelettel tekint fel rá.

– Szombaton egész este a Christian Science-ről beszélgettek Ludovickal? – kérdezte.

Theodora arcán szétterült a mosoly.

– Úgy bizony, és jól összekaptunk! Legalábbis én Ludovickal. Ludovic senkivel sem veszne össze. Árnyékbokszolást folytat azzal, aki vele vitába száll. Nem szeretek olyannal verekedni, aki nem üt vissza.

– Kíváncsi vagyok, Theodora, és egy kicsit szemtelen is – kezdte behízelve Anne -, de fojtsa belém a szót, ha nincs igényem. Miért nem házasodnak össze?

Theodora felkacagott. Nem sértődött meg a kérdésen.

– Ha nem csalódom, Anne, a graftoniak már jó ideje tűnődnek a kérdéseden. És nincs is kifogásom az ellen, hogy hozzám menjek. Elég őszinte vagyok, nem? De feleségül csak akkor mehetünk valakihez, ha megkéri a kezünket. És Ludovic sosem tett ilyet.

– Nincs hozzá bátorsága? – ütötte a vasat Anne. Ha már Theodorát közlékeny hangulatban találta, gondolta, kihasználja, hogy választ kapjon a fogas kérdésre.

Theodora letette a horgolását, és merengő pillantását a nyáriasan zöld lejtőkön pihentette.

– Nem hinném, hogy ne volna bátorsága. Csak éppen ilyen a természete. A Speed-természet. A családjára jellemző a megfontoltság. Évekig törik a fejüket valamin, mielőtt döntésre jutnak. Néha annyira rákapnak a fontolgatásra, hogy képtelenek túltenni magukat rajta. Mint az öreg Alder Speed, aki folyton azt mondogatta, hogy meglátogatja a fivérét Angliában, de sosem utazott el, bár nem tudta megindokolni, miért. Nem lusták, csak szeretik megadni a módját.

– És Ludovic a speedizmus súlyosabb válfajában szenved – összegezte Anne.

– Ahogy mondod. Soha életében nem sietett. Hat éve gondolkodik például azon, hogy kifesteti a házát. Időről időre megbeszéli velem, kiválasztja a színt, és ennyiben is marad. Kedvel, és valamikor majd meg is akar kérni, csak az a kérdés: eljön-e valaha is az a pillanat?

– Miért nem siettetni? – fortyant fel türelmetlenül Anne.

Theodora újból felkacagott, és folytatta a kézimunkát.

– Ha Ludovicot lehet is siettetni, nekem biztos nem sikerülne. Félénk vagyok hozzá. Nevetséges ilyesmit hallani egy nőtől az én koromban, de ettől még igaz. Azt is tudom, hogy a Speedeknek csakis így sikerült megnősülniük. Van

például egy unokatestvérem, aki Ludovic fivérének a felesége. Nem állítom, hogy megkérte a mostani férje kezét, de hidd el, Anne, az igazság nem áll messze ettől. Én azonban képtelen lennék rá. Egyszer mégis nekiduráltam magam. Amikor rádöbbsentem, hogy érett, sőt hervadt lettem, és a velem egykorú lányoknak már mind bekötik a fejét, elhatároztam, hogy elejtek Ludovicnak egy célzást, de torkomon akadt a szó. Ha nem cserélem le a Dix nevet Speedre, amíg át nem veszem a kezdeményezést, akkor a sírig Dix maradok. Ludovicnak fel sem tűnik, hogy megöregszünk. Meggyőződése, hogy szeleburdi fiatalok vagyunk, akiknek bőven van idejük megállapodni. Jellemző Speed-hiba. Észre sem veszik, hogy élnek, míg meg nem halnak.

– Ugye, szereti Ludovicot? – kérdezte Anne, aki Theodora paradoxonjaiból kihallotta az őszinte keserűséget.

– Istenem, hát persze! – vágta rá őszintén Theodora. Nem tartotta érdemesnek, hogy ilyen nyilvánvaló tény miatt piruljon. – Végtelenül nagyra tartom Ludovicot. És igencsak szüksége van arra, hogy valaki a gondját viselje. Elhanyagolt és kopott. Magad is látod. Az idős nénikéje némiképp törődik a házával, de vele nem. És lassan abba a korba kerül, amikor egy férfinak igenis szüksége van a törődésre és a kényeztetésre. Magányos vagyok a házamban, ő is az övében. Hát nem nevetséges? Nem csodálom, hogy egész Grafton folyton rajtunk mulat. Én is éppen eleget nevetek rajta! Már az is megfordult a fejemben, hogy ha féltékennyé tudnám tenni, talán tettekre sarkallnám. De sosem flörtöltem, és még, ha értenék is hozzá, akkor sem lenne kivel. Errefelé mindenki Ludovic tulajdonának tekint, és álmlukban sem jutna az eszükbe, hogy keresztezzék az útját.

– Támadt egy ötletem, Theodora! – csapott a homlokára Anne.

– Mire készülsz? – kérdezte Theodora.

Anne elmondta. Theodora először nevetett és tiltakozott. Végül kétségek között vergődve, de beleegyezett. Anne lelkesedése lebirta az ellenállását.

– Tegyük egy próbát – mondta rezignáltan. – Ha Ludovic dühös lesz, és elhagy, az eddiginél is rosszabb helyzetbe kerülök. Viszont aki mer, az nyer. Van esély, hogy sikerül. És bevallom, elegendem van a tétovázásából.

Anne a terve feletti izgalommal tért vissza a Visszhang Kunyhóba. Megkereste Arnold Shermant, és elmondta, mit vár tőle. Arnold Sherman végighallgatta, és felnevetett. Idős özvegyember volt, Stephen Irving közeli jó barátja, és azzal a céllal utazott a Prince Edward-szigetre, hogy az Irving-házaspár társaságában töltsen a nyár egy részét. Idős ember létére is jóvágású férfi volt, és még nem hunyt ki belőle a huncutság, így szívesen beleegyezett Anne tervébe. Mulatott azon, hogy siettetni Ludovic Speedet, és tudta, hogy Theodora Dix is biztosan jól játsza majd a szerepét. Bármi legyen is a végeredmény, a komédia nem lesz unalmas.

Az első felvonás előtt a függöny a következő csütörtök esti közös imaóra után ment fel. Ragyogóan sütött a hold, amikor a hívek kisereglettek a templomból, és mindenki tisztán láthatott mindent. Arnold Sherman az ajtó közelében, a lépcsőn állt, Ludovic Speed pedig a temetőkerítés sarkának dőlt, ahogy évek óta tette. A fiúk azt állították, hogy azon a helyen már lekoptatta a festéket. Ludovic nem látta okát, hogy a templomajtóban strázsáljon. Theodora majd szokás szerint kijön, és amikor befordul a sarkon, csatlakozik hozzá.

Ám ezen az estén nem így történt. Theodora lejött a lépcsőn, királynői alakját sötéten rajzolta körül a verandán kiakasztott lámpás erős fénye. Arnold Sherman megkérdezte, hogy hazakísérheti-e. Theodora nyugodtan belekarolt, és elvonultak

a döbbsent Ludovic előtt, aki olyan tehetetlenül bámult utánuk, mintha nem merne a szemének hinni.

Pár percig csak erőtllenül állt, azután elindult az úton állhatatlan hölgye és új csodálója nyomában. A fiúk utánuk sereglettek, mert izgalmat szimatoltak, de csalódnuk kellett. Ludovic nagy léptekkel a pár után sietett, amíg be nem érte őket, majd szelíden a nyomukba szegődött.

Nem mondhatni, hogy Theodora élvezte volna a sétát hazafelé, pedig Arnold Sherman mindent elkövetett, hogy szórakoztassa. A szíve Ludovic után vágyódott, akinek tétova léptei a háta mögül hallatszottak. Attól félt, hogy kegyetlenül bánt vele, de most már nem volt visszaút. A gondolat, hogy mindez csak Ludovic javát szolgálja, megacélozta az akaratát, és úgy csevegett Arnold Shermannel, mintha rajta kívül nem volna más férfi a világon. Szegény, elhagyott Ludovic, aki alázatosan követte őket, hallgatta Theodora élénk beszélgetését. Ha Theodora tudta volna, milyen keserű poharat tart Ludovic ajkához, soha nem lett volna elég elszánt, hogy megtegye, a vágyott cél érdekében sem.

Amikor Arnolddal beléptek Theodora kapuján, Ludovic kénytelen volt megállni. Theodora visszanézett, és látta, hogy a férfi mozdulatlanul áll az úton. Kétségbeesést tükröző alakja egész éjjel nem hagyta aludni. Ha Anne másnap nem szaladt volna át, és nem biztatta volna, hogy tartson ki a meggyőződése mellett, Theodora talán idő előtt engedett volna, és ezzel mindent el is rontott volna.

Ludovic időközben mozdulatlanul állt az úton, és a kisfiúkból álló csapat hujjogására és megjegyzéseire ügyet sem vetve nézte, ahogy Theodora és a vetélytársa eltűnnek szem elől a lány bekötőútjának végén levő kis völgy fenyői mögött. Ekkor megfordult, és hazament, de nem a szokásos ráérős lépteivel, hanem belső nyugtalanságát eláruló zaklatott járással.

Megrökönyödött. Ha a Föld váratlanul megállt volna, vagy ha a lustán kanyargó Grafton folyó megfordult volna, és egyszer csak visszafelé, hegynek fel folyt volna, Ludovic akkor sem lepődött volna meg jobban. Tizenöt éve kísérte haza az imaórákról Theodorát, és most ez a meglett idegen, akit az Államok nagyvilági levegője lengett körül, rezzenetlen elhalászta Theodorát Ludovic orra előtt. Sőt, ami még rosszabb és szívtelenebb volt, Theodora szívesen tartott vele, mi több, élvezte az idegen társaságát. Ludovic komótos lelkében jogos harag ébredt.

Amikor a saját bekötőútja végéhez ért, és megállt a kapujában, a pillantása a házára tévedt, ami nyírfák karéjában állt az úttól távolabb. Viharvert külseje még a holdsütésben is jól kivehető volt. Eszébe jutott, hogy a szóbeszéd szerint Arnold Sherman bostoni háza *fényűző rezidencia*, és napbarnított ujjjaival idegesen simogatta az állát. Azután ököbe szorult a keze, és hevesen a kapufélfára csapott.

– Theodora csak ne gondolja, hogy tizenöt év együttlét után így faképnél hagy! – kiáltott fel. – Ebbe nekem is van beleszólásom, Arnold Sherman ide vagy oda. Micsoda arcátlanság!

Ludovic másnap reggel behajtott Carmodyba, és megbízta Joshua Pye-t, hogy fesse ki a házát. És még aznap este, noha szombat estig nem várták, elment, hogy meglátogassa Theodorát.

Arnold Sherman már előtte odaért, és Ludovic szokásjog révén kisajátított foteljében üldögélt. Ludovic kénytelen volt Theodora új fonott hintaszékébe telepedni, ahol siralmasan oda nem illőnek tűnt, és úgy is érezte magát.

Ha Theodora kínosnak is érezte a helyzetet, nagyszerűen kezelte. Még sosem volt csinosabb, és Ludovicnak az is feltűnt, hogy a második legszebb selyemruháját vette fel. Ludovic elkeseredetten tűnődött el azon, vajon a vetélytársa látogatását

várva vette-e fel, mert ha őt várta, sosem viselt selymet. Ludovic a legszelídebb és legjámborabb emberi halandó volt, de most, amikor némán ült, és Arnold Sherman csiszolt társalgását hallgatta, gyilkos dühöt érzett.

– Látnod kellett volna, ahogy ferde szemmel nézte – mesélte másnap Theodora a boldog Anne-nek. – Rosszlelkűségnek hangzik, de örültem! Attól félttem, hogy elmarad, és otthon duzzog. De amíg átjön, és itt duzzog, nem aggodom. Szegénykém, elég nehezen viseli, és emészt a lelki-furdalás. Tegnap este megpróbált tovább maradni, mint Mr. Sherman, de nem járt sikerrel. Még nem láttam nála lehangoltabb embert, amikor végigsietett az ösvényen. És valóban sietett!

A következő vasárnap este Arnold Sherman elkísérte Theodorát a templomba, és mellette ült az imaóra alatt. Amikor bejöttek, Ludovic Speed hirtelen felpattant az emelvényen elhelyezett padjában. Azonnal vissza is ült a helyére, de a környezetében mindenki látta, és aznap este a Grafton folyó hosszában-széltében mindenki nagy élvezettel a drámai eseményt tárgyalta.

– Úgy bizony, felugrott, mintha talpra rántották volna, pedig a lelkész úr közben a Bibliából olvasott fel egy verset – mesélte Lorella Speed, Ludovic unokatestvére, aki jelen volt, a testvérenek, aki távol maradt. – Az arca halottsápadt lett, a szemét meg dühösen meresztette. Én mondom, soha nem éreztem olyan izgalmat! Szinte arra számítottam, hogy ott helyben a torkuknak ugrik. De csak felhördült, és újból leült. Nem tudom, hogy Theodora Dix látta-e vagy sem. Mindenesetre igen hűvösen és nyugodtan viselkedett.

Theodora nem látta Ludovicot, de ha hűvösnek és nyugodtnak látszott, úgy a külseje meghazudtolta a belsejében dúló szörnyű izgalmat. Képtelen volt lebeszélni Arnold Shermant

arról, hogy elkísérje a templomba, és úgy érezte, hogy Sherman túl messzire megy. Graftonban nem volt szokás a templomban egymás mellett ülni, csak ha egy pár közel járt már az eljegyzéshez. Mi lesz, ha a látvány kétségbeesésbe taszítja Ludovicot, ahelyett, hogy felrázná? Theodora elkeseredetten ülte végig a szertartást, és egy szót sem hallott a prédikációból.

De Ludovic látványos produkcióinak ezzel még nem volt vége. A Speedeket nehéz tettekre sarkallni, de ha egyszer megindulnak, a lendület elragadja őket. Amikor Theodora és Mr. Sherman kiléptek a templomból, Ludovic már a lépcsőn várta őket. Komolyan, egyenes derékkal állt, az állát felszegte, és kihúzta magát. A tekintetéből, amivel a vetélytársát nézte, leplezetlen dac sütött, és ellentmondást nem tűrően tette a kezét Theodora karjára.

– Hazakísérhetem, Miss Dix? – kérdezte, de valójában úgy értette: „Hazakísérem, ha piros eső esik, akkor is.”

Theodora esdeklő pillantást vetett Mr. Shermanra, majd belekarolt Ludovicba, aki olyan néma csend közepette kísérté végig a falu parkján, hogy még a szélvédő kerítéshez kötött lovak is mélyen hallgattak. Ludovic számára a dicső élet mozgalmassága következett el.

Anne másnap Avonlea-ből gyalogolt át, hogy meghallgassa a történeteket. Theodora zavartan mosolygott.

– Igaz, végre tényleg eldőlt, Anne! Ludovic hazafelé úton kertelés nélkül megkérte a kezemet, annak ellenére, hogy vasárnap volt. És rögtön akarja az esküvőt, mert most már egy héttel sem akar többet várni, mint amennyit szükséges.

– Tehát Ludovic Speedet eredményesen sikerült sürgetni – jegyezte meg Mr. Sherman, amikor Anne – a hírrel csordultig eltelve – benézett a Visszhang Kunyhóba. – És maga persze örül, az én szegény büszkeségem meg megteszi bűnbaknak!

Mindig is úgy emlékeznek majd rám Graftonban, hogy én voltam az a bostoni, aki megkívánta Theodora Dixet, de nem volt képes megszerezni.

– De hiszen nem így van! – vigasztalta Anne.

Arnold Sherman Theodora érett szépségére és rövid ismeretségük alatt tapasztalt gyöngéd nyájasságára gondolt.

– Erről nem vagyok egészen meggyőződve – mondta halk sóhajjal.